

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM-ÖĞRETİM YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam

MADDE 1. Bu Yönetmeliğin amacı, Yakın Doğu Üniversitesine bağlı Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nde yürütölen lisansüstü programlarına öğrenci kabul ve kayıt işlemleri ile lisansüstü eğitim-öğretim ve sınavlara ilişkin usul ve esasları düzenlemektir. Bu Yönetmelik kapsamı, Yakın Doğu Üniversitesinde yürütölen lisansüstü programlara öğrenci kabul ve kayıt işlemleri ile lisansüstü eğitim-öğretim ve sınavlara ilişkin hükümlerdir.

Tanımlar

MADDE 2. Bu Yönetmelikte geçen;

- AHCI: Arts and Humanities Citation İndeksini,
- AKTS: Avrupa Kredi Transfer Sistemini,
- ALES: Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitim Giriş Sınavını,
- Anabilim/Anasanat dalı: Lisansüstü Eğitim Enstitüsünde programı bulunan ve programın yürütölməsinden Enstitüye karşı sorumlu olan anabilim/anasanat dalını,
- DOI: Digital Object Identifier, dijital ortamdaki dokümanların ve benzer içeriklerinin belirlenmesini sağlayan sistemi,
- Enstitü: Lisansüstü Eğitim Enstitüsünü,
- İntihal: Başkalarının fikirlerini, metotlarını, verilerini veya eserlerini bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseri gibi göstermeyi,
- ÖSYM: Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkez Başkanlığını,
- SCI: Science Citation İndeksini,
- SCI-Expanded: Science Citation Expanded İndeksini,
- SSCI- Social Science Citation İndeksini,
- YÖDAK: Yükseköğretim Planlama, Denetleme, Akreditasyon ve Koordinasyon Kurulunu,
- YÖK: Yükseköğretim Kurulunu,

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

ÖĞrenci Kabulü

MADDE 3. Lisansüstü programlara ALES sonuçları ve lisans ve/veya yüksek lisans başarı düzeyine göre başvuru kabul edilir. Ayrıca, tezsiz yüksek lisans programları dışında, adaylarda yeterli düzeyde yabancı dil bilgisi aranır.

(a) Tezli ve Tezsiz Yüksek Lisans Programlarına Başvuru

Tezli ve tezsiz yüksek lisans programlarına başvuruda aşağıdaki koşulların sağlanması gerekir:

Diploma ve mezuniyet not ortalaması: Yüksek Lisans programına başvurabilmek için adayların bir lisans diplomasına sahip olmaları gerekir. Genel not ortalamaları da Anabilim/Anasanat Dalınca programa kabul için belirlenen asgari not ortalamasına eşit veya üzerinde olmalıdır.

ALES puanı: Adaylar ALES'te başvurdukları programın puan türünde tezli yüksek lisans programları için en az 55 (elli beş) standart puan almış olmalıdırlar. Tezsiz yüksek lisans programlarına,

konservatuvar programları ile güzel sanatlar fakültelerinin sadece özel yetenek sınavı ile öğrenci kabul eden programlarının enstitülerdeki anasanat ve anabilim dallarına öğrenci kabulü ile doktora/sanatta yeterlik / tıpta uzmanlık / diş hekimliğinde uzmanlık / veteriner hekimliğinde uzmanlık / eczacılıkta uzmanlık mezunlarının yüksek lisans programlarına başvurularında ALES koşulu aranmaz. Ayrıca, Türkiye hariç diğer ülke ve KKTC öğrencileri için de ALES koşulu aranmaz.

Yabancı Dil Sınavı: İngiliz dilinde eğitim veren programlara başvurmuş olan adaylar YDÜ Rektörlüğü tarafından yapılan YDÜ Yabancı Dil Yeterlilik Sınavından (NPT) en az C almak zorundadırlar. Tezsiz yüksek lisans ve Türk dilinde eğitim veren yüksek lisans programlarında yabancı dil sınavı zorunlu değildir; ancak bu programlara öğrenci kabulünde ilgili Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulunun kararı ile yabancı dil sınavı koşulu aranabilir. Yabancı dil sınavının öngörüldüğü durumlarda adaylar bu Yönetmeliğin 8'nci maddesinin (b) bendi çerçevesinde yabancı dil (İngilizce) sınavından muaf tutulabilirler.

Değerlendirme: Yüksek lisans programlarına öğrenci kabulünde Anabilim/Anasanat Dalının hazırlamış olduğu yazılı sınav veya mülakat sonucu, ALES puanı ve lisans not ortalaması da dikkate alınarak bölüm kurulları tarafından değerlendirilir. Değerlendirmede yazılı sınav veya mülakat sonucunun %30'u, ALES puanının %50'si, lisans not ortalamasının %20'u, dikkate alınarak Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığının kararıyla en az toplam 55 (elli beş) puan alanlar arasında sıralama yapılır. Bu sıralama sonucu belirlenen kontenjan kadar yedek aday puanlama sırasına göre belirlenebilir.

(b) Doktora Programlarına Başvuru

Doktora programlarına başvuruda aşağıdaki koşulların sağlanması gerekir:

Diplomalar ve mezuniyet not ortalaması: Doktora programına başvurabilmek için adayların lisans veya yüksek lisans diplomasına sahip olmaları gerekir. Genel not ortalamaları da Anabilim/Anasanat Dalınca programa kabul için belirlenen asgari not ortalamasına eşit veya üzerinde olmalıdır.

ALES puanı: Adaylar başvurdukları programın puan türünde en az 55 (elli beş) standart puan almış olmalıdırlar. Güzel Sanatlar ve Sahne Sanatları Anabilim Dalı ve Anasanat Dallarına öğrenci kabulü ile doktora/sanatta yeterlik / tıpta uzmanlık / diş hekimliğinde uzmanlık / veteriner hekimliğinde uzmanlık / eczacılıkta uzmanlık mezunlarının doktora programlarına başvurularında ALES koşulu aranmaz. Ayrıca, Türkiye hariç diğer ülke ve KKTC öğrencileri için de ALES koşulu aranmaz.

Yabancı Dil Sınavı: Türk dilinde eğitim veren programlara başvurmuş olan adaylar YDÜ Rektörlüğü tarafından yapılan YDÜ Yabancı Dil Sınavından (NPT) en az D, İngiliz dilinde eğitim veren programlara başvurmuş olan adaylar ise aynı sınavdan en az C almak zorundadırlar. Yabancı dil sınavının öngörüldüğü durumlarda adaylar bu Yönetmeliğin 8'nci maddesinin b bendi çerçevesinde yabancı dil (İngilizce) sınavından muaf tutulabilirler. Bu Yönetmeliğin 8'nci maddesinin b bendinin 1, 3 ve 5 alt bentleri dışında yabancı dil (İngilizce) sınavından muaf tutulan TC uyruklu doktora öğrencileri ile YÖK denkliliğine başvuracak doktora öğrenciler için, yeterlilik sınavına girmeden önce adayları dışında Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezî yabancı dil sınavlarından Türkçe olan programlar için en az 55 puan, İngilizce olan programlar için ise en az 60 puan veya ÖSYM tarafından kabul edilen uluslararası dil sınavlarından Türkçe olan programlar için en az 55 puana, İngilizce olan programlar için ise 60 puana eşdeğer puan alınması zorunludur. Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen sınavların geçerliliği beş yıl, geçerlilik süresi belirtilmemiş uluslararası sınavların ise üç yıldır.

Değerlendirme: Doktora programına öğrenci kabulünde ALES puanı, lisans ve/veya yüksek lisans not ortalaması ve mülakat sonucu değerlendirilir. Mülakatta, öğrencinin başvuruda sunduğu referans mektubu ve neden doktora yapmak istediğini, hedeflerini belirten kompozisyon dikkate alınarak sözlü değerlendirme yapılır. Tezsiz yüksek lisans programından mezun olanların doktora programlarına başvurabilmeleri tezsiz yüksek lisans programını 100 (yüz) tam not üzerinden en az 80 (seksen) ortalama ile bitirmiş olmaları ile mümkündür. T.C. uyruklu tezsiz yüksek lisans mezunlarının ise tezli yüksek lisans programına başvuru koşullarını sağlamış olmaları, önce tezli yüksek lisans programına alınmaları ve bir yüksek lisans tezi hazırlamaları gerekmektedir. Ancak, 6 Şubat 2013 tarihinden önce tezsiz yüksek lisans programlarına kayıtlı olan veya mezun olan T.C. uyruklu öğrenciler doktora programlarına başvurabilir.

(c) Yakın Doğu Üniversitesi Rektörlüğü, Enstitünün açtığı lisansüstü programların adlarını, başvuru için gerekli belgeleri, son başvuru tarihini ve diğer hususları ilan vererek duyurur. Söz konusu ilan, her yarıyıl başında öğrenci almak üzere verilir.

Bilimsel Hazırlık Programına Öğrenci Kabulü

MADDE 4. (a) Yüksek lisans ve doktora programlarına kabul edilen öğrencilerden lisans veya yüksek lisans derecesini kabul edildikleri yüksek lisans veya doktora programından farklı alanlarda almış olanlar ile lisans veya yüksek lisans derecesini kabul edildikleri yükseköğretim kurumu dışındaki yükseköğretim kurumlarından almış olan yüksek lisans veya doktora programı adayları için eksikliklerini gidermek amacıyla en çok dört dersin verildiği bilimsel hazırlık programı uygulanır. Ancak, münferit akademik nedenlerle lisansüstü programlar, ilgili Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu kararı ile bilimsel hazırlık programı uygulamayabilirler.

(b) Bilimsel hazırlık programında alınması zorunlu dersler, ilgili lisansüstü programını tamamlamak için gerekli görülen derslerin yerine geçemez. Ancak bilimsel hazırlık programındaki bir öğrenci, bilimsel hazırlık derslerinin yanı sıra ilgili enstitü Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığının önerisi ve Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu kararı ile lisansüstü programa yönelik dersler de alabilir.

(c) Bilimsel hazırlık programı ile ilgili devam, ders sınavları, ders notları, derslerden başarılı sayılma koşulları, ders tekrarı, kayıt silme ve diğer esaslar senato tarafından kabul edilen yönetmelikle belirlenir. Bilimsel hazırlık programında geçirilecek süre en çok iki yarıyıldır. Bu süre dönem izinleri dışında uzatılamaz ve süre sonunda başarılı olamayan öğrencinin ilişkisi kesilir. Bu programda geçirilen süre yüksek lisans veya doktora programı sürelerine dâhil edilmez.

Özel Öğrenci Kabulü

MADDE 5. Bir yükseköğretim kurumu mezunu veya öğrencisi olup, belirli bir konuda bilgisini artırmak isteyenler, Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığı önerisi ve Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu kararı ile lisansüstü derslere özel öğrenci olarak kabul edilebilir. Özel öğrenci statüsünde ders alanlar, öğrencilik haklarından yararlanamaz. Özel öğrencilerin kabulünde not düzeyi aranmaz ve giriş sınavı yapılmaz. Özel öğrenciler de asıl öğrenciler gibi, Üniversiteye karşı yükümlülüklerini yerine getirmek ve izledikleri derslerin bütün koşullarına uymak zorundadırlar.

Özel öğrencilerin, 4 yarıyılı geçirmemek kaydıyla, asıl öğrenci olmaları durumunda, özel öğrenci iken başardıkları lisansüstü derslerden kendi anabilim veya bilim alanları ile ilgili olanlardan aldıkları krediler, izledikleri programdaki kredi toplamının %50'sini geçmemek koşulu ile danışmanı ve Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulunun onayı ile öğrencinin devam etmekte olduğu program için geçerli sayılabilir.

Yatay Geçiş Yoluyla Öğrenci Kabulü

MADDE 6. İlgili yükseköğretim kurumu içindeki başka bir Anabilim/Anasanat Dalında ya da başka bir yükseköğretim kurumunun lisansüstü programında en az bir yarıyılı tamamlamış olan başarılı öğrenci,

lisansüstü programlara yatay geçiş yoluyla kabul edilebilir. Yatay geçiş başvurusu, Senato tarafından belirlenen kabul koşullarına uygunluğu incelenerek ilgili Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulunca karara bağlanır. Yatay geçişte bir önceki eğitim kurumunda alınan dersler en çok 2/3 oranında kabul edilebilir. Yüksek lisansta ders yükünü bir başka üniversitede tamamlamış olanların sadece tez yazmak üzere yatay geçiş yapmalarına izin verilmez. Doktora programına yatay geçişlerde, bir başka üniversitede verilmiş olan yeterlik sınavı kabul edilmez ve adayların bu yönetmeliğin MADDE 3 (b) bendinde öngörülen yabancı dil sınav koşulunu yerine getirmiş olmaları gerekir.

Lisansüstü Programlara Başvuru

MADDE 7. Adaylar ilan edilen başvuru süresi içinde ilgili Anabilim/Anasanat Dalına başvururlar ve başvuruda ALES sonuç belgesini ile Enstitünün belirlediği diğer belgeleri verirler. Yüksek lisans programlarına başvuran adaylar dilekçelerine lisans; doktora programları için yüksek lisans ve eşdeğer lisans diploması ile diplomaya esas teşkil eden not çizelgesini eklerler. Yüksek lisans not çizelgelerinde programın tezli ve tezsiz olduğu bildirilmelidir. Lisansüstü programlara aday kaydı yaptıranlardan ayrıca dilekçelerine referans mektubu, neden lisansüstü eğitim yapmak istediklerine dair kompozisyon gibi açıklayıcı belge ve bildirimler eklemeleri de istenebilir.

Muafiyetler

MADDE 8. (a) ALES Puanı: Uluslararası geçerliği olan "Graduate Record Examination" (GRE) sınavının sözel (verbal) ve sayısal (quantitative) bölümlerinden toplam puanı en az 950, analytical writing bölümünden alınan toplam puanı ise en az 3.5 olan adaylar ile "Graduate Management Admission Test" (GMAT) sınavında en az 400 puan alan adayların puanları ALES sınavı yerine geçerli sayılabilir.

(b) Yabancı Dil Sınavı:

(1) En az son üç yılında ortaöğretimini İngilizcenin anadil olarak (resmi dil değil) konuşulduğu bir ülkede, o ülke vatandaşlarının devam ettiği eğitim kurumlarında tamamlayan yüksek lisans ve doktora adayları,
(2) YDÜ Rektörlüğü tarafından yapılan YDÜ Yabancı Dil Sınavından (NPT) sınav tarihi son beş yıl içinde olmak kaydıyla, Türk dilinde eğitim veren programlar için en az D, İngiliz dilinde eğitim veren programlar için en az C alan doktora adayları, yine YDÜ Rektörlüğü tarafından yapılan Öğretmek için İngilizce Yeterlilik Sınavından (EPTT) sınava giriş tarihi son beş yıl içinde olmak kaydıyla en az 50 puan alan yüksek lisans ve en az 55 puan alan doktora adayları,

(3) Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan YÖKDİL, YDS, e-YDS, KPDS ve ÜDS gibi yabancı dil sınavlarından birinden sınav tarihi son 5 yıl içerisinde olmak kaydı ile yüz tam puan üzerinden en az 55 puan alan yüksek lisans ve 60 puan (Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen sınavların geçerliliği 5 yıl, geçerlilik süresi belirtilmemiş uluslararası sınavların ise 3 yıldır. Sunulacak sınav belgeleri Eğitim Birimi onaylı olmalıdır) alan doktora adayları,

(4) Üniversiteye kayıt oldukları dönemde YDÜ Rektörlüğü tarafından yapılan Yabancı Dil Sınavına (NPT) girmeleri koşuluyla lisans eğitimini İngiliz dilinde (Türkçe programlar için Türk dilinde) alan yüksek lisans öğrencileri ile yüksek lisans eğitimini İngiliz dilinde (Türkçe programlar için Türk dilinde) alan doktora öğrencileri,

(5) Uluslararası geçerliği olan İngilizce dil sınavlarından, sınavın geçerlilik tarihi yok ise sınav tarihi son üç yıl içerisinde olmak kaydı ile TOEFL IBT'den en az 66, TOEFL PBT'den en az 514, TOEFL CBT'den en az 184 ve IELTS'den en az 5,5 puan alan yüksek lisans adayları ve TOEFL IBT'den en az 72, TOEFL PBT'den en az 530, TOEFL CBT'den en az 190 ve IELTS'den en az 6.0 puan alan doktora adayları yabancı dil seviye tespit ve yeterlilik sınavından muafır.

(6) Eğitim-Öğretim dili Türkçe olan Anabilim/Anasanat Dallarında, uluslararası geçerliliği olan yabancı dillerden birinin yeterlik belgesi istenir.

Başvuruların Değerlendirilmesi

MADDE 9. Yüksek lisans ve doktora başvurularını değerlendirmek ve mülakat yapmak üzere, Enstitü Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulunca önerilen öğretim üyeleri arasından en az üçer kişilik jüriler oluşturur. Jüri, adayları bu Yönetmeliğin 4'üncü maddesinin (a), (b), ve (c) bentlerindeki kriterleri dikkate alarak sıralar, hangi adayların lisansüstü programa kabul edilebileceğini Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığına bildirir ve Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulunun kararıyla öğrenci kabulü kesinleşir ve ilan edilir.

Kesin Kayıt

MADDE 10. Kesin Kayıt: Lisansüstü öğrencilik hakkı kazanan adaylar, Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığınca duyurulan tarihlerde aşağıdaki belgeleri teslim ederek kesin kayıtlarını yaptırırlar. Adayların başvuru sırasında aslını veya onaylı örneğini teslim etmiş bulunduğu belgeler kesin kayıt için geçerlidir. Kayıt için sahte veya tahrif edilmiş belge kullanan veya giriş sınavlarında sahtecilik yaptığı belirlenen kişilerin kayıt işlemleri iptal edilir.

- a) Lisans veya Yüksek Lisans mezuniyet belgesi,
- b) ALES veya eşdeğer sınav sonuç belgesi,
- c) Mezuniyet not ortalaması gösterilmiş olan not çizelgesi (transkript),
- ç) YDÜ lisansüstü yabancı dil (İngilizce) sınavı veya eşdeğer sınav sonuç belgesi,
- d) Kimlik Kartının onaylı örneği,
- e) Yeni tarihli ikamet belgesi,
- f) Yeni çekilmiş 4.5 x 6 cm boyutunda 6 adet fotoğraf (renkli gözlük takılmayacak, baş açık olacak, erkekler sakallı olmayacaktır),
- g) Yakın Doğu Üniversitesi veya diğer Üniversitelerde araştırma görevlisi olanlarla ilgili belge.
- h) Matbu başvuru formu

Koşullu Kayıt

Madde 11. Kayıt için gerekli belgeleri tamamlayamayan öğrenciler, eksik belgelerini en fazla iki yarıyıl içinde tamamlamak için koşullu olarak kaydedilebilir. İki yarıyıl sonunda eksik belgelerini tamamlayamayan öğrencilerin kayıtları silinir.

Kayıt Yenileme

MADDE 12 Lisansüstü programlara kayıtlı öğrenciler güz ve bahar yarıyılları başında, duyurulan tarihlerde, Enstitü Müdürlüğünce istenen kayıt yenileme işlemlerini yerine getirmekle yükümlüdürler. Öğretim ücretini ödemeyenlerin kaydı yenilenmez; öğretim ücretini ödemedikleri süre içinde öğrencilere not çizelgesi, öğrenci belgesi, staj yazısı ve askerlik belgesi gibi belge verilmez. Senato tarafından belirlenen haklı ve geçerli bir nedeni olmadan bir yarıyıl kaydını yenilemeyen öğrenciler o yarıyıl sorumlu oldukları derslerden başarısız sayılırlar. Tez aşamasında ise, danışman/tez izleme komitesi tarafından o yarıyıl değerlendirme dışı bırakılarak başarısız sayılırlar. Bu hallerde geçen süreler azami sürelerin hesaplanmasında dikkate alınır. İki defa kayıt yenilemeyen öğrencilere bu Yönetmeliğin 16'ncı maddesinin (i) bendi uygulanır.

Lisansüstü Sınav ve Değerlendirme

MADDE 13. Bir lisansüstü dersin kredi değeri, bir yarıyıl devam eden bir dersin haftalık teorik ders saatinin tamamı ile haftalık uygulama veya laboratuvar saatinin kredi karşılığının toplamıdır. Lisansüstü ders, uygulama ve diğer öğrenim etkinliklerinin değerlendirmesinde AKTS gibi kredilendirme sistemleri uygulanır. Öğrencilerin sınavlara girebilmeleri için teorik derslerin %70'ine, uygulamaların ve/veya diğer öğrenim etkinliklerinin %80'ine başarı ile devam etmiş olmaları gerekir. Tez aşamasındaki öğrenciler için devam koşulu aranmaz. Lisansüstü programlar, ders veya dersler bazında haftalık veya dönemlik

ders saatlerini, enstitü yönetim kurulu kararıyla her akademik dönemde yapılması zorunlu toplam ders saati esasına göre dersin içeriği ve yöntemine göre düzenleyebilir. Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu kararı ile ara sınav başarı koşulu da aranabilir. Staj süreleri ve koşulları Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu Kararı ile belirlenir.

Derslerde Başarının Değerlendirmesi

MADDE 14. Lisansüstü derslerde yarıyıl içinde yapılan çalışmalar ve sınavlar ile bunların dönem sonu başarı notuna nasıl katılacağı Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurullarınca düzenlenir, her yarıyıl başında ilan edilerek öğrencilere duyurulur. Lisansüstü derslerin dönem sonu notları, dersi veren öğretim üyesi veya üyeleri tarafından 100 (yüz) tam puan üzerinden değerlendirilir. Bir dersten başarılı sayılmak için yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin 100 (yüz) üzerinden en az 70 (yetmiş) puan almaları gerekir. Yüksek lisans ve doktora programlarında mezun olabilmek için öğrencilerin not ortalamasının 100 (yüz) üzerinden en az 80 (seksen) veya 4.00 (dört) üzerinden 3.00 (üç) olması gerekir. Lisansüstü derslerde bütünleme sınavı açılmaz. Başarısız olunan bir dersi öğrenci azami ders alma süresi içinde tekrar alabilir veya zorunlu ders olmamak koşuluyla o dersin yerine aynı kredi değerinde başka bir dersi de alabilir. Tekrar edilen ders için ilgili öğretim üyesinin onayı ile devam şartı aranmayabilir. Öğrenciler ilgili Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu Kararı ile genel not ortalamalarını yükseltmek amacıyla başarılı oldukları dersleri de tekrarlayabilir. Puanlar aşağıdaki değerler dikkate alınarak harf notu haline çevrilir.

Puan	Harf Notu	Katsayı
90-100	AA	4.0
85-89	BA	3.5
80-84	BB	3.0
75-79	CB	2.5
70-74	CC	2.0
60-69	DC	1.5
50-59	DD	1.0
49 ve aşağısı	FF	0

AKTS kullanılacak ise; ilgili Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulunca belirlenecek çizelgeye göre notlandırma yapılır. Derse devam yükümlülüklerini veya ders uygulamalarına ilişkin koşulları yerine getiremediği için sınava girme hakkını elde edemeyen öğrencilere DZ (Devamsız) notu verilir. DZ notu, not ortalaması hesabında FF notu işlemi görür. Tez çalışmalarını başarı ile sürdürmekte olan öğrencilere Başarılı (BŞ), başarı ile sürdüremeyen öğrencilere Başarısız (BŞZ) notu verilir. Doktora eğitiminde bu değerlendirme Tez İzleme Komitesi raporlarına, yüksek lisansta tez danışmanının değerlendirmesine dayanılarak yapılır. Ayrıca, uzmanlık alan dersleri de başarılı (BŞ) ya da başarısız (BŞZ) olarak değerlendirilir. DZ ve BŞ notları genel not ortalamalarına katılmaz. Yabancı dilde hazırlanan not belgelerinde bu harf notları, sırası ile NA “not attended”, S “satisfactory” ve U “unsatisfactory” olarak yazılır. (I) Notu, hastalık veya geçerli başka bir nedenle dönem içinde başarılı olduğu halde ders için gerekli koşulları tamamlamayan öğrencilere verilir. (I) notu bir sonraki dönemin ders alma zamanın başına kadar değiştirilmezse FF notuna dönüşür.

Dersten Çekilme

MADDE 15. Lisansüstü programlara kayıtlı öğrenciler, her yarıyılın ilk üç haftası içerisinde ilgili derse kayıt olmuş ancak hiç katılım göstermemişse dersten çekilebilir. Öğrenciler program süresi boyunca

sadece 1 dersten çekilebilir. Öğrencinin transkriptine çekildiği ders ile ilgili W notu girilir. Bu not ortalamaya etki etmez. Seminer ve tez kayıtları yapılmış olan dönemlerde dersten çekilme yapılamaz.

Not Ortalamaları

MADDE 16. Öğrencilerin yarıyıl sonundaki başarı durumu, her dönem sonunda ağırlıklı not ortalamaları hesaplanarak belirlenir. Bir öğrencinin bir dersten aldığı ağırlıklı not, o dersin kredi değeri ile öğrencinin aldığı dönem ders notu katsayısının çarpımı ile elde edilir. Herhangi bir ağırlıklı dönem notu ortalamasını bulmak için, o dönemde öğrencinin bütün derslerden aldığı ağırlıklı notların toplamı, alınan derslerin kredi değeri toplamına bölünür. Elde edilen ortalama, virgülden sonra iki hane olarak gösterilir. Dönem notu ortalaması, öğrencinin lisansüstü programa kabul edilmişinden itibaren yönetmelikte belirlenen en az ders yükünü tamamlamak amacıyla almış olduğu derslerin tümü dikkate alınarak hesaplanır. Dönem not ortalamasına tekrar edilen derslerden alınan en son not katılır. Bütün notlar öğrencinin not belgesine geçirilir. Bütün yarıyılların ortalaması olan genel not ortalaması 3.50'nin üstünde olan öğrenciler üstün başarılı sayılır.

Program Dışında Alınan Derslerin Kabulü

MADDE 17. Öğrencilerin Yaz dönemi, özel öğrencilik ve daha önceki lisansüstü programlarda aldıkları derslerin kabul edilme ve öğrencinin alması gereken toplam krediden düşülmesi koşulları ilgili Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu tarafından belirlenir.

Kayıt Silme

MADDE 18.

- a) İkinci ve daha sonraki herhangi bir yarıyıl sonunda genel not ortalaması 2.00'den az olan öğrencilerin,
- b) Enstitü Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlıkları tarafından belirlenen en az ders yükünü, tezli yüksek lisans programında dört, tezsiz yüksek lisans programında altı ve doktora programında dört yarıyıldan tamamlamayan öğrencilerin,
- c) Yayın koşulu ve YÖKDİL, YDS, e-YDS veya ilgili yabancı dil yeterlik sınavında bu Yönetmelikte belirtilen süre içerisinde başarılı olamayan doktora öğrencilerinin,
- ç) Doktora yeterlik sınavında ikinci kez başarısız olan doktora öğrencilerinin,
- d) Tez önerisi üçünü kez reddedilen doktora öğrencilerinin,
- e) Yüksek lisans veya doktora tez çalışması ile ilgili dersten veya uzmanlık alan dersinden üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez başarısız (BŞZ) notu alan öğrencilerin,
- f) Jüri tarafından tezi reddedilen öğrencilerin,
- g) Düzeltilmiş tezi jüri tarafından kabul edilmeyen öğrencilerin,
- h) Programını süresi içinde tamamlayamayan öğrencilerin,
- ı) Tez İzleme Komitesinden üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez başarısız (BŞZ) notu alan öğrencilerin,
- i) Senato tarafından belirlenen esaslara göre haklı ve geçerli bir nedeni olmadan aynı programda kayıt yenileme işlemini iki defa yerine getirmeyen öğrencilerin,
- j) Yüksek lisans diploması ile doktora başvurmuş ve koşullarını yerine getirdiği halde 8. yarıyıl sonuna kadar yeterlik sınavına girmeyen doktora öğrencilerinin kaydı silinir.

Mezuniyet koşulları, tarihi ve geçici mezuniyet belgesi

MADDE 19.

(1) Lisansüstü programlardan mezun olunabilmesi için bu Yönetmeliğin ilgili hükümlerinde yer alan başarı koşullarının sağlanması gerekir.

(2) Doktora öğrencilerinin doktora eğitimleri süresince Sosyal Bilimler için en az 200 gün, Mühendislik, Temel Bilimler, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri ve diğer bilimler için en az 300 gün, Sağlık Bilimleri için en az 400 gün üniversitede bulunmaları şarttır.

(3) Tezli yüksek lisans ve Doktora programlarında mezuniyet tarihi aşağıdaki gerekliliklerin sağlanması koşuluyla tez savunma sınavının tarihidir:

a. Tezli yüksek lisans programlarında tezin, sınav jüri komisyonu tarafından imzalı nüshası ilgili Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığına teslim edilir,

b. Doktora programlarında tezin, sınav jüri komisyonu tarafından imzalı nüshası ilgili Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığına teslim edilir.

(4) Tezsiz yüksek lisans programlarında, mezuniyet tarihi akademik takvimde ilgili yarıyıl veya yaz okulu için belirtilen harf notlarının ilan ve öğrencinin ödev notunun onay tarihidir. Harf notları ilan edildikten, maddi hata düzeltilmesi yapıldıktan ve/veya I notu tamamlandıktan sonra mezun olanlar için mezuniyet tarihi son harf notunun kesinleştiği tarihtir.

(5) Talep etmesi durumunda mezuniyet diploması verilene kadar mezun öğrenciye geçici mezuniyet belgesi verilir. Bu belgenin son geçerlilik tarihi mezuniyet diplomasının verileceği tarihle aynıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yüksek Lisans Programları

MADDE 20.

a) Yüksek Lisans programı, tezli veya tezsiz olmak üzere iki şekilde yürütülebilir. Bu programların hangi Enstitü Anabilim/Anasanat dallarında açılacağı, Anabilim/Anasanat Dalının teklifi, Enstitü Yönetim Kurulunun Kararı ve Senatonun onayı ile belirlenir.

b) Tezli ve tezsiz yüksek lisans programları arasında geçiş izni ilgili Anabilim/Anasanat Dallarının Akademik Kurullarının kararı ile verilir. Tezli yüksek lisans programından tezsiz geçmek için ek kredilerin tamamlanması, tezsiz yüksek lisans programından tezliye geçmek için yabancı dil koşulunun yerine getirilmesi gerekir. Her iki halde de öğrenciye geçiş yaptığı programların işlemlerini tamamlaması ve öngörülen diğer koşulları yerine getirmesi için maksimum süreyi aşmamak üzere 2 (iki) yarıyıl ek süre tanınır. Bu programlardan birinden diğerine geçebilmek için, Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulunun kararı ile not ortalaması barajı da konulabilir. Geçiş için başvuruların dördüncü yarıyılın sonuna kadar yapılması gerekir. Tezli ve tezsiz yüksek lisans programlarında geçiş bir kez yapılır.

Tezli Yüksek Lisans Öğretimi

Amaç ve Kapsam

MADDE 21. Tezli yüksek lisans öğretiminin amacı, öğrencinin bilimsel araştırma yaparak bilgilere erişme, bilgiyi değerlendirme ve yorumlama yeteneğini kazanmasını sağlamaktır. Tezli yüksek lisans programı toplam yirmi bir krediden az olmamak koşuluyla en az yedi ders, bir seminer dersi ve tez çalışmasından oluşur. Seminer dersi ve tez çalışması kredisiz olup başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir. Tezli yüksek lisans programı bir eğitim-öğretim dönemi 60 AKTS kredisinden az olmamak koşuluyla seminer dersi dâhil en az sekiz ders ve tez çalışması olmak üzere toplam en az 120 AKTS kredisinden oluşur. Öğrencinin alacağı derslerin en çok ikisi, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması koşuluyla, lisans derslerinden seçilebilir. Ayrıca dersler, Enstitü Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu kararı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden de seçilebilir. Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu disiplinler arası nitelikte zorunlu veya seçmeli entegre dersler açılmasına karar verebilir.

Süre

MADDE 22. Tezli yüksek lisans programını tamamlama süresi T.C. vatandaşı öğrenciler için yaz dönemi dahil en az üç, en çok dokuz dönemdir (altı yarıyıldır). Bu süre KKTC ve uluslararası öğrenciler için yaz dönemi dahil en az üç, en çok 12 dönemdir (sekiz yarıyıl). Kredili derslerini ve seminerini ilk 3 yarıyıl içinde başarı ile bitiren, ancak tez çalışmasını yukarıdaki sürelerde tamamlayamadığı için tez sınavına giremeyen öğrenciye, Enstitü Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulunun kararı ile tezini jüri önünde savunması için en fazla iki yarıyıl ek süre verilebilir.

Tez Danışmanı Atanması ve Değiştirilmesi

MADDE 23. Tezli yüksek lisans programında, Enstitü Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığı her öğrenci için tez danışmanının en geç birinci yarıyılın sonuna kadar belirler. Tez danışmanı, Anabilim/Anasanat Dalındaki öğretim üyeleri, başka Anabilim/Anasanat Dalı ya da başka yükseköğrenim kurumlarındaki öğretim üyeleri arasından önerilir. Tez danışmanı ilgili Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu kararı ile kesinleşir. Tez çalışmasının niteliğinin birden fazla tez danışmanı gerektirdiği durumlarda ikinci tez danışmanı atanabilir. Danışman atanmasında, bir danışmana düşecek lisansüstü öğrenci sayısı Enstitü Anabilim/Anasanat Dalının özelliği dikkate alınarak belirlenir. Danışman, tez projesinin Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulunca kabulünü izleyen yarıyıl başından itibaren her yarıyıl danışmanı olduğu öğrenciler için, tüm diğer akademik ve idari yük ve görevlerine ek olarak kredisiz "Uzmanlık Alanı Dersi" adlı bir ders açabilir. Her öğrenci, açılan uzmanlık alanı dersini almakla yükümlüdür. Uzmanlık alanı dersine ilişkin ilkeler, Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulunca kararlaştırılır ve uygulanır. Tez danışmanı ve eş danışmanın değiştirilme koşulları, ilgili Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu tarafından belirlenir.

Yüksek Lisans Tezinin Sonuçlanması

MADDE 24. Tezli yüksek lisans programındaki bir öğrenci, tezini Enstitü Kurulu tarafından belirlenen tez yazım kurallarına uygun biçimde yazmak ve tezini jüri önünde sözlü olarak savunmak zorundadır. Anabilim/Anasanat Dallarında yürütülen tüm lisansüstü tezlerin, savunma sınavı öncesinde jüri üyelerine dağıtılan nüshalarında ve mezuniyet aşamasında Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığına teslim edilen basılı ve elektronik nüshalarında Tez Çalışması Benzerlik ve İntihal Raporu'nun bulunması gerekmektedir. Söz konusu rapor, intihal tespit programı TURNITIN'den elde edilen verilere göre hazırlanmalıdır. Bu amaçla tezin yalnızca kapak Sayfası, giriş, ana bölümler ve sonuç bölümleri tek bir dosya hâlinde TURNITIN programına yüklenmeli, taramadan önce filtreleme seçenekleri "kaynakça hariç, alıntılar hariç/dâhil, 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç (Limit match size to 5 words) şeklinde ayarlanmalıdır. Tezin, intihal kapsamı dışında değerlendirilmesi için TURNITIN'den alınan raporda "benzerlik oranı"nın, "alıntılar hariç" en fazla %15, "alıntılar dâhil" %30'u geçmemesi gerekir. Bu oranları sağlamayan tezler, tez savunmasına alınmaz. Tez savunmasına girebilmek için, öğrenci yaptığı araştırmaya ilişkin, araştırmaya başlamadan önce ilgili etik kuruldan aldığı raporu, jüri üyelerine sunmak ve bu raporu tezinin ekler bölümüne koymak zorundadır. Ancak, danışmanın da onayladığı, etik kurulu kararı gerektirmeyen araştırmalar için bu koşul aranmaz. Yüksek lisans tez jürisi, Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu onayı ile atanır. Jüri, biri öğrencinin tez danışmanı olmak üzere üç veya beş kişiden oluşur. Eğer varsa eş danışman oy hakkı olmaksızın jüride yer alabilir ancak jüri üye sayısına dâhil edilmez. Jüri üyeleri, söz konusu tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde kişisel raporlarını hazırlayarak toplanır ve öğrenciyi tez sınavına alır. Tez sınavı; yüz yüze, çevrim içi veya hibrit formatta gerçekleştirilebilir. Çevrim içi ve hibrit olarak yapılan sınavlar kayıt altına alınır. Bu tür sınavlarda, çevrim içi katılım sağlayan jüri üyelerinin ıslak imzaları yerine "Çevrim içi onay alınmıştır" ifadesi kullanılır. Tez sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru cevap bölümünden oluşur. 45-90 dakika sürer ve dinleyicilere açık olarak yapılır. Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri, dinleyicilere kapalı olarak, tez hakkında salt çoğunlukla "kabul", "ret"

veya "düzeltme" kararını gerekçeli olarak verir. Bu karar, Jüri Başkanlığınca tez sınavını izleyen üç gün içinde Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığına tutanakla bildirilir. Tezi reddedilen öğrencinin Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığının bildirim ile Enstitü tarafından ilişkisi kesilir. Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç üç ay içinde gereğini yaparak tezini aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu savunma sonunda tezi reddedilen öğrencinin Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığının bildirim ile Enstitü tarafından ilişkisi kesilir. Tezi reddedilen öğrencinin talepte bulunması halinde, tezsiz yüksek lisans programının ders kredi yükü, proje yazımı ve benzeri gereklerini yerine getirmiş olmak kaydıyla kendisine tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Yüksek Lisans Diplomasının Verilmesi

MADDE 25. Tez sınavında başarılı olmak ve diğer koşulları da sağlamak kaydıyla, Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlıkları tarafından şekil yönünden uygun bulunan yüksek lisans tezinin ciltlenmiş bir kopyası ile CD veya benzeri dijital ortamdaki bir nüshasını tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde Enstitü Yönetim Kurulunun onayını takiben, Enstitü Müdürünün imzasına açılarak YDÜ Büyük Kütüphaneye teslim edip alındı belgesini Enstitüye getiren yüksek lisans öğrencisine Yüksek Lisans Diploması verilir. Yüksek Lisans Diploması üzerinde öğrencinin izlemiş olduğu Enstitü Anabilim/Anasanat Dalındaki programın onaylanmış adı ve varsa meslek unvanı yazılır.

Tezsiz Yüksek Lisans Öğretimi

Amaç ve Kapsam

MADDE 26. Tezsiz yüksek lisans programının amacı, öğrenciye mesleki konuda derin bilgi kazandırmak ve mevcut bilginin uygulamada nasıl kullanılacağını göstermektir. Bu program toplam otuz yerel kredi ve 90 AKTS kredisinden az olmamak koşuluyla en az on ders ile dönem projesinden oluşur. Dönem projesinin kapsamı, koşulları ilgili Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu tarafından belirlenir. Dönem projesi "başarılı" veya "başarısız" olarak değerlendirilir. Öğrenci, dönem projesinin alındığı yarıyıldaki kayıt yaptırmak ve yarıyıl sonunda yazılı bir rapor vermek zorundadır. İlgili Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu Kararı ile bir yeterlik sınavı da yapılabilir. Öğrencinin alacağı derslerin en çok üçü, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması koşuluyla, lisans derslerinden seçilebilir. İlgili Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu Kararı ile tezsiz yüksek lisans programına kabul için özel koşullar konulabilir.

Süre

MADDE 27. Tezsiz yüksek lisans programını tamamlama süresi en fazla sekiz yarıyıldır. Bu Yönetmelik uyarınca başarısız olan öğrencinin Enstitü ile ilişkisi bu süreden önce de kesilebilir.

Danışman Atanması

MADDE 28. Tezsiz yüksek lisans programında, Enstitü Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığı her öğrenci için ders seçiminde ve dönem projesinin yürütülmesinde danışmanlık yapacak bir öğretim üyesini en geç birinci yarıyılın sonuna kadar belirler. Danışman atanması Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu kararı ile kesinleşir. Danışman atanmasında, bir danışmana düşecek lisansüstü öğrenci sayısı Enstitü Anabilim/Anasanat Dalının özelliği dikkate alınarak belirlenir.

Tezsiz Yüksek Lisans Diploması

MADDE 29. Kredili derslerini ve dönem projesini başarıyla tamamlayan tezsiz yüksek lisans öğrencisine Tezsiz Yüksek Lisans Diploması verilir. Tezsiz Yüksek Lisans Diploması üzerinde öğrencinin izlemiş olduğu Enstitü Anabilim/Anasanat Dalındaki programın onaylanmış adı ve varsa, meslek unvanı yazılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Doktora Programı

Amaç ve Kapsam

MADDE 30. Doktora programının amacı, öğrenciye bağımsız araştırma yapmak, bilimsel olayları geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek yorum yapmak ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli adımları belirleme yeteneği kazandırmaktır. Doktora çalışması sonunda hazırlanacak tezin, aşağıda belirtilen niteliklerden birini yerine getirmesi beklenir:

- a) Bilime yenilik getirme.
- b) Yeni bir bilimsel metot geliştirme.
- c) Bilinen bir yöntemi yeni bir alana uygulama.

Doktora programı, yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için toplam 21 yerel krediden ve bir eğitim-öğretim dönemi 60 AKTS'den az olmamak koşuluyla en az yedi ders, seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışması olmak üzere en az 240 AKTS kredisinden oluşur. Lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için ise en az 42 yerel krediden ve bir eğitim-öğretim yılı 60 AKTS'den az olmamak koşuluyla en az on dört ders, seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışması olmak üzere toplam en az 300 AKTS kredisinden oluşur. Lisansüstü derslerin en çok iki tanesi, ilgili Enstitü Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulunun kararı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden de seçilebilir. Lisans dersleri ders yüküne ve doktora kredisine sayılmaz. Doktora programına yüksek lisans derecesiyle kabul edilen öğrenciler, derslerin en çok iki tanesini, daha önce almamış olmaları ve bu derslere kayıtlı yüksek lisans öğrencisi bulunması koşuluyla, yüksek lisans programı dersleri arasından da seçebilirler. Doktora programına lisans derecesiyle kabul edilen öğrenciler, almaları gereken en az on dört dersin, en çok yedi tanesini yüksek lisans programı için açılan dersler arasından seçebilirler. Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu disiplinler arası nitelikte zorunlu veya seçmeli entegre dersler açılmasına karar verebilir. Danışman, gerek görmesi halinde de, yeterlilik sınavı öncesi her yarıyıl danışmanı olduğu öğrenciler için, tüm diğer akademik ve idari yük ve görevlerine ek olarak öğrencinin tez projesine yönelik ve yerel kredisiz "Alana Özgü Araştırma" ve/veya "Alanyazın Taraması" adlı dersleri açabilir. Doktora programları yurtiçi ve yurtdışı entegre doktora programları şeklinde de düzenlenebilir. Bu programların uygulama usul ve esasları, Yakın Doğu Üniversitesi Senatosunun kararı ile belirlenir. Her yarıyılın ilk iki haftası içerisinde ders değişikliği ve ders ekleme yapılabilir.

Süre

MADDE 31. (a) Doktora programı, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptıırıp yaptıımadığına bakılmaksızın sekiz yarıyıl olup azami tamamlama süresi on iki yarıyıldır. KKTC ve Uluslararası öğrenciler içinse doktora programını tamamlama süresi en az beş yarıyıl, azami tamamlama süresi on altı yarıyıldır.

(b) Doktora programı için gerekli kredili dersleri başarı ile tamamlamanın azami süresi 4 yarıyıldır. Bu süre içinde kredili derslerini başarı ile tamamlayamayanlar veya bu yönetmeliğin öngördüğü en az genel not ortalamasını tutturamayanların Enstitü ile ilişkisi kesilir.

(c) Kredili derslerini başarıyla bitiren, yeterlik sınavında başarılı bulunan ve tez önerisi kabul edilen, ancak tez çalışmasını (a) bendinde belirtildiği üzere sekiz yarıyıl sonuna kadar tamamlayamadığı için tez sınavına giremeyen bir öğrenciye ilgili tez danışmanı ve/veya Enstitü Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu kararı ile tezini jüri önünde savunabilmesi için en çok dört yarıyıl ek süre verilebilir.

Tez Danışmanı Atanması ve Değiştirilmesi

MADDE 32. Enstitü Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığı her öğrenci için öğrencinin bilimsel faaliyetlerini, çalışmak istediği alanı ve danışman tercihini de dikkate alarak, tez danışmanını belirler. Tez danışmanı önerisi Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu kararıyla kesinleşir. Tez danışmanının, en geç birinci yarıyılın sonuna kadar atanması zorunludur. Tez çalışmasının niteliğinin birden fazla tez danışmanını gerektirdiği durumlarda ikinci tez danışmanı atanabilir. Danışman atanmasında, bir danışmana düşecek lisansüstü öğrenci sayısı Enstitü Anabilim/Anasanat Dalının özelliği dikkate alınarak Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu tarafından belirlenir. Tez danışmanları çok özel durumlar hariç üniversitemizde mevcut Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Anabilim/Anasanat Dalı programlarında ders veren öğretim üyeleri arasından seçilir. Tez danışmanı ve eş danışmanın değiştirilme koşulları Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Yeterlilik Sınavı

MADDE 33. Yeterlik sınavının amacı, öğrencinin temel ve doktora çalışmasıyla ilgili konularda derinliğe sahip olup olmadığının sınanmasıdır. Yeterlik sınavları yılda iki kez akademik takvimde belirtilen tarihler arasında yapılır. Sınavın tarih ve saati Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığınca ilan edilir. Kredilerini ve seminerini/lerini tamamlayan, yabancı dil koşulunu, yayın veya bilimsel toplantılarda bildiri sunma koşulunu ve Enstitü Yönetim Kurulunun belirleyeceği diğer koşulları yerine getiren öğrenciler yeterlik sınavına girebilirler. Doktora programına kabul edilen her öğrenci en geç sekizinci yarıyılın sonuna kadar yeterlik sınavına girmek zorundadır. Yeterlik sınavları, danışmanın önerisiyle Enstitü Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığı tarafından belirlenen ve Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu tarafından onaylanan, en az ikisi kendi yükseköğretim kurumu dışından olmak üzere, danışman dâhil beş kişilik Doktora Yeterlik Komitesi tarafından düzenlenir ve yürütülür. Eğer varsa eş danışman oy hakkı olmaksızın Doktora Yeterlik Komitesinde yer alabilir ancak komite üye sayısına dâhil edilmez. Ek olarak biri Üniversite dışından olmak kaydıyla iki yedek üye belirlenir. Doktora yeterlik sınavına girebilmek için MADDE 8 (b) bendinde belirtilen ve muafiyet sağlayan yabancı dil koşullarının birini yerine getirmek zorunluluğu vardır. Doktora yeterlik sınavı, yazılı (tek oturum) ve sözlü (tek oturum) olarak iki bölüm halinde yapılır. Yazılı sınavda başarılı olan öğrenci sözlü sınava alınır. Doktora Yeterlik Komitesi sınav jüri önerileri ve öğrencinin yazılı ve sözlü sınavlardaki başarı durumunu değerlendirerek öğrencinin "başarılı" veya "başarısız" olduğuna salt çoğunlukla karar verir. Bu karar, Enstitü Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığına yeterlik sınavını izleyen üç gün içinde tutanakla bildirilir. Enstitü Kurulu Yeterlik sınavlarının yapılış şekli ve değerlendirilme koşullarını belirleyebilir. Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci bir sonraki yeterlik sınavı döneminde tekrar sınava alınır. Bu sınavda da başarısız olan öğrencinin doktora programı ile ilişkisi kesilir.

Tez İzleme Komitesi

MADDE 34. Yeterlik sınavında başarılı bulunan öğrenci için ilgili Enstitü Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığının önerisi ve Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu onayı ile iki ay içinde bir tez izleme komitesi oluşturulur. Tez izleme komitesi, tez danışmanı ile ilgili Enstitü Anabilim/Anasanat Dalından iki öğretim üyesi olmak üzere toplamda üç üyeden oluşur. Çoklu disiplinler çalışılacak tezler için ise komitede tez danışmanından başka ilgili Enstitü Anabilim/Anasanat Dalı içinden ve dışından birer üye yer alır. Üyelerin belirlenmesinde, özellikle disiplinler arası nitelikteki tez çalışmalarında ilgili disiplinin öğretim üyelerinin yer almasına dikkat edilir. Eğer varsa, ikinci tez danışmanı da komite toplantılarına katılabilir. Tez izleme komitesinin kurulmasından sonraki dönemlerde, ilgili Enstitü Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığının önerisi ve Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu onayı ile üyelere değişiklik yapılabilir.

Doktora Tez Çalışması

MADDE 35. Doktora yeterlik sınavını başarı ile tamamlayan öğrenci, en geç altı ay içinde, yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini tez izleme komitesi önünde sözlü olarak savunur. Öğrenci, tez önerisi ile ilgili yazılı bir raporu sözlü savunmadan en az on beş gün önce komite üyelerine dağıtır. Tez önerisi savunması dinleyicilere açık olarak yapılır ve dinleyiciler de tez önerisine katkıda bulunabilir. Tez izleme komitesi, öğrencinin sunduğu tez önerisinin kabul veya reddine salt çoğunlukla karar verir. Bu karar, Enstitü Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığınca tez önerisi savunmasını izleyen üç gün içinde ilgili Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kuruluna tutanakla bildirilir. Tez önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve tez konusu isteme hakkına sahiptir. Böyle bir durumda yeni bir tez izleme komitesi atanabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen bir öğrenci üç ay içinde; danışman ve tez konusu değiştiren bir öğrenci ise altı ay içinde tekrar tez önerisi savunmasına alınır. Tez önerisi kabul edilen öğrenci için Tez İzleme Komitesi, tezin sonuçlandırılmasından önce yılda en fazla iki kez olmak üzere toplamda en az üç kez toplanmak zorundadır. Tezini tamamlamış ve özgün makalesinin yayım sürecini bekleyen öğrencinin, en az üç kez Tez İzleme Komitesi toplantısına katılmış olması hâlinde, ilgili öğrenci için Komite'nin yeniden toplanmasına gerek yoktur. Öğrencinin tez çalışması, komite tarafından "başarılı" veya "başarısız" olarak belirlenir. Öğrenci, toplantı tarihinden en az bir ay önce komite üyelerine yazılı bir rapor sunar. Bu raporda o ana kadar yapılan çalışmaların özeti ve bir sonraki dönemde yapılacak çalışma planı belirtilir. Doktora programındaki bir öğrenci, tez projesinden üretilmiş özgün bir makaleyi SCI, SCI-Expanded, SSCI veya AHCI tarafından taranan bir dergide yayımlamış olması veya yayımlanacağına dair kabul belgesinin ve/veya DOI numarasının alındığını gösteren belgenin ibrazı sonucunda, tez savunmasına girmeye hak kazanır. Ancak Türk dilinde eğitim veren Hukuk programı için bu koşul yerine, Doktora tezi ile ilgili alanda, Üniversitelerarası Akademik Koordinasyon Kurulunun Türkiye'deki benzer uygulamaları göz önünde bulundurarak belirlediği dergilerde en az iki adet makale yayımlamış olmak koşulu aranır.

Doktora Tezinin Sonuçlandırılması

MADDE 36. Doktora programındaki bir öğrenci, tezini Enstitü tarafından belirlenen tez yazım kurallarına uygun biçimde yazmak ve tezini jüri önünde sözlü olarak savunmak zorundadır. Anabilim/Anasanat dallarında yürütülen tüm lisansüstü tezlerin, savunma sınavı öncesinde jüri üyelerine dağıtılan nüshalarında ve mezuniyet aşamasında enstitüye teslim edilen basılı ve elektronik nüshalarında Tez Çalışması benzerlik ve İntihal Raporu'nun bulunması gerekmektedir. Söz konusu rapor, intihal tespit programı TURNITIN'den elde edilen verilere göre hazırlanmalıdır. Bu amaçla tezin yalnızca kapak Sayfası, giriş, ana bölümler ve sonuç bölümleri tek bir dosya hâlinde TURNITIN programına yüklenmeli, taramadan önce filtreleme seçenekleri "kaynakça hariç, alıntılar hariç/dâhil, 5 kelimededen daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç (Limit match size to 5 words) şeklinde ayarlanmalıdır. Tezin intihal kapsamı dışında değerlendirilmesi için TURNITIN'den alınan raporda "benzerlik oranının, "alıntılar hariç" en fazla %15, "alıntılar dâhil" %30'u geçmemesi gerekir. Bu oranları sağlamayan tezler, tez savunmasına alınmaz. Tez savunmasına girebilmek için, öğrenci yaptığı araştırmaya ilişkin, araştırmaya başlamadan önce ilgili etik kuruldan aldığı raporu, jüri üyelerine sunmak ve bu raporu tezin ekler bölümüne koymak zorundadır. Ancak, danışmanın da onayladığı, etik kurulu kararı gerektirmeyen araştırmalar için bu koşul aranmaz. Doktora tez jürisi, danışmanın önerisi, ilgili Enstitü Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığının oluru ve Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu onayı ile atanır. Jüri, üçü öğrencinin tez izleme komitesinde yer alan öğretim üyeleri olmak üzere beş öğretim üyesinden oluşur. Eğer varsa eş danışman oy hakkı olmaksızın jüride yer alabilir ancak jüri üye sayısına dâhil edilmez. Jüri üyelerinin en az iki üyesi farklı yükseköğretim kurumlarında görevli olmalıdır. Jüri üyeleri, söz konusu tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde kişisel raporlarını hazırlayarak Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığına gönderir ve Anabilim/Anasanat Dalı Başkanının çağrısı ile jüri toplanarak öğrenciyi tez sınavına alır. Tez sınavı; yüz yüze, çevrim içi veya hibrit formatta gerçekleştirilebilir. Çevrim içi ve

hibrit olarak yapılan sınavlar kayıt altına alınır. Bu tür sınavlarda, çevrim içi katılım sağlayan jüri üyelerinin ıslak imzaları yerine “Çevrim içi onay alınmıştır” ifadesi kullanılır. Tez sınavı öncesinde jüri üyeleri, tez danışmanı dışındaki üyeler arasından bir başkan seçer. Tez sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Süresi 60-120 dakikadır. Tez sınavı dinleyicilere açık olarak yapılır. Tez sınavında jüri üyeleri biniş giymek zorundadır. Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri, dinleyicilere kapalı olarak, tez hakkında salt çoğunlukla "kabul", "ret" veya "düzeltme" kararını gerekçeli olarak verir.

Bu karar, Jüri Başkanlığınca tez sınavını izleyen üç gün içinde Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığına tutanakla bildirilir. Tezi reddedilen öğrencinin Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığının bildirimini ile Enstitü tarafından ilişkisi kesilir. Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç üç ay içinde gereğini yaparak tezini aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu savunma sonunda tezi reddedilen öğrencinin Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığının bildirimini ile Enstitü tarafından ilişkisi kesilir. Tez sınavında başarılı olan öğrenciye, jüri başkanı tarafından ilgili Anabilim/Anasanat Dalının binişi giydirilir.

Doktora Diploması

MADDE 37. Tez sınavında başarılı olmak ve diğer koşulları da sağlamak kaydıyla, Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlıkları tarafından şekil yönünden uygun bulunan doktora tezinin ciltlenmiş bir kopyası ile CD veya benzeri dijital ortamdaki bir nüshasını tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde Enstitü onayını takiben, Enstitü Müdürünün imzasına açılarak YDÜ Büyük Kütüphaneye teslim edip alındı belgesini Enstitüye getiren doktora öğrencisi, Doktora Diploması almaya hak kazanır. Doktora Diploması üzerinde öğrencinin izlemiş olduğu Enstitü Anabilim/Anasanat Dalındaki programın onaylanmış adı bulunur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Sanatta Yeterlik Programı

MADDE 38. Sanatta Yeterlik, lisansa dayalı en az on, yüksek lisansa dayalı en az sekiz yarıyıllık programı kapsayan ve özgün sanat eserleri ya da tasarım uygulamalarının yaratılmasını amaçlayan doktora eşdeğeri bir yüksek öğretim programıdır.

Sanatta yeterlik programına öğrenci kabulü

MADDE 39. Sanatta yeterlik programına başvurabilmek için adayların güzel sanatlar ve tasarım alanlarından bir yüksek lisans veya lisans diplomasına sahip olmaları gerekir. Sanatta yeterlik programlarına bu Yönetmeliğin 3'üncü maddesinde belirtilen esaslar çerçevesinde mülakat, yetenek sınavı ve portfolyo değerlendirmesi sonunda öğrenci kabul edilir.

Amaç ve Kapsam

MADDE 40. (a) Sanatta yeterlik programı özgün sanat eserleri ya da tasarım uygulamalarının yaratılmasını amaçlayan bir yüksek öğretim programıdır.

(b) Sanatta yeterlik programı, yüksek lisans derecesi olan öğrenciler için toplam 21 yerel krediden ve bir eğitim-öğretim dönemi 60 AKTS'den az olmamak koşuluyla en az yedi ders, bir seminer dersi ile tez ve tez kapsamında yapılan uygulama çalışmalarının yer aldığı sergiden oluşur. Lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için ise en az 42 yerel krediden ve bir eğitim-öğretim yılı 60 AKTS'den az olmamak koşuluyla 14 ders, bir seminer dersi ile tez ve tez kapsamında yapılan uygulama çalışmalarının yer aldığı sergi olmak üzere toplam en az 300 AKTS krediden oluşur. Lisansüstü dersler, ilgili Enstitü Anasanat Dalı Başkanlığının önerisi ve Anasanat Dalı Akademik Kurulu onayı ile diğer yüksek öğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden de seçilebilir.

Süre

MADDE 41. (a) Sanatta yeterlik programını tamamlama süresi yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için sekiz yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için on yarıyıldır. Ancak, yüksek lisans derecesi ile kabul edilen öğrencilerden en erken altıncı yarıyıl sonunda, lisans derecesi ile kabul edilenler için ise en erken sekizinci yarıyıl sonunda, sanatta yeterlik derecesini almak için gerekli koşulları yerine getirenler sanatta yeterlik sınavına alınırlar. İlgili yönetmelikler uyarınca başarısız olan öğrencinin Enstitü ile ilişkisi Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla bu süreden önce kesilebilir.

(b) Sanatta yeterlik programı için gerekli kredili dersleri ve seminer dersini başarıyla tamamlamanın azami süresi; yüksek lisans derecesi ile kabul edilen öğrenciler için dört yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için ise altı yarıyıldır. Bu süre içinde kredili derslerini başarıyla tamamlayamayanlar ve en az 3 ağırlıklı genel not ortalamasını tutturamayan öğrencilerin Enstitü ile ilişkisi kesilir. Akademik genel not ortalamasına ilişkin bu sınırlar Üniversite Yönetim Kurulu tarafından değiştirilebilir.

(c) Kredili derslerini ve uygulamalarını başarıyla bitiren, tez önerisi ve tez kapsamında yapılan uygulama çalışmaları kabul edilen, ancak tez veya sergileyeceği tez kapsamında yapılan uygulama çalışmalarını bu maddenin “a” bendinde belirtildiği üzere sekiz yarıyıl sonuna (lisans derecesi ile kabul edilmiş olan öğrenci için on yarıyıl sonuna) kadar tamamlayamadığı için sınavına giremeyen bir öğrenciye, ilgili Enstitü Anasanat Dalı Başkanlığının önerisi ve Anasanat Dalı Akademik Kurulu onayı ile tezini, sergi veya proje çalışmasını jüri önünde savunması için en fazla dört yarıyıl ek süre verilebilir.

Danışman Atanması

MADDE 42. Derslerini başarı ile tamamlayan öğrenci takip eden dönemin başında tez önerilerini Anasanat Dalı Başkanlığına sunar, Anasanat Dalı Akademik Kurulu tez önerilerini değerlendirir ve çalışma konusuna uygun öğretim üyesini öğrenci ile aday öğretim üyesinin görüşlerini alarak atamasını yapar.

Yeterlik Çalışmasının Sonuçlanması

MADDE 43. (a) Sanatta Yeterlik tez savunma sınavına girebilmek için MADDE 8 (b) bendinde belirtilen yabancı dil koşullarının birini yerine getirmek zorunluluğu vardır. Başarı sağlayamayan öğrenciye bir yıl ek süre verilir. Bu süre öğrenim süresinden sayılmaz. Yabancı dil sınavında başarılı olamayan öğrencinin sanatta yeterlik programı ile ilişkisi kesilir.

(b) Sanatta yeterlik programındaki bir öğrenci, tez çalışmasından üretilmiş özgün bir makaleyi ulusal/uluslararası hakemli bir dergide yayımlamış veya yayımlanacağına dair kabul belgesini gösteren belgeyi ibraz etmesi ile tez savunmasına girmeye hak kazanır.

(c) Öğrenci sanatta yeterlik tez savunma sınavından önce elde ettiği sonuçları, sergisinde yer alan uygulama çalışmalarını açıklayan ve belgeleyen metinden oluşan tezini Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tarafından kabul edilen yazım kurallarına uygun biçimde yazmak ve savunmak zorundadır. Anasanat dallarında yürütülen tüm lisansüstü tezlerin, savunma sınavı öncesinde jüri üyelerine dağıtılan nüshalarında ve mezuniyet aşamasında enstitüye teslim edilen basılı ve elektronik nüshalarında Tez Çalışması benzerlik ve İntihal Raporu'nun bulunması gerekmektedir. Söz konusu rapor, intihal tespit programı TURNITIN'den elde edilen verilere göre hazırlanmalıdır. Bu amaçla tezin yalnızca kapak Sayfası, giriş, ana bölümler ve sonuç bölümleri tek bir dosya hâlinde TURNITIN programına yüklenmeli, taramadan önce filtreleme seçenekleri “kaynakça hariç, alıntılar hariç/dâhil, 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç (Limit match size to 5 words) şeklinde ayarlanmalıdır. Tezin intihal kapsamı dışında değerlendirilmesi için TURNITIN'den alınan raporda “benzerlik oranının, “alıntılar hariç” en fazla %15, “alıntılar dâhil” %30'u geçmemesi gerekir. Bu oranları sağlamayan tezler, tez savunmasına alınmaz. Tez savunmasına girebilmek için, öğrenci yaptığı araştırmaya ilişkin, araştırmaya başlamadan önce ilgili etik kuruldan aldığı raporu, jüri üyelerine sunmak ve bu raporu

tezinin ekler bölümüne koymak zorundadır. Ancak, danışmanın da onayladığı, etik kurulu kararı gerektirmeyen araştırmalar için bu koşul aranmaz.

(d) Jüri ilgili enstitü Anasanat Dalı Başkanlığının önerisi ve Anasanat Dalı Akademik Kurulu onayı ile atanır. Jüri, biri öğrencinin danışmanı ve en az ikisi başka yükseköğretim kurumlarının öğretim üyeleri olmak üzere beş kişiden oluşur. Eş danışman jüri üyesi olamaz. Ek olarak biri üniversite dışından olmak kaydıyla iki yedek üye belirlenir. Jüri üyeleri, söz konusu tezin veya metnin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi sınava alır. Sınav, sanatta yeterlik tezi sunulması, çalışmalardan oluşan serginin değerlendirilmesi ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Sınavın tamamlanmasından sonra jüri, dinleyicilere kapalı olarak, sanatta yeterlik çalışması ve sergi hakkında salt çoğunlukla "kabul", "ret" veya "düzeltme" kararı verir. Bu karar, Anasanat Dalı Başkanlığına tutanakla bildirilir. Tez sınavında başarılı olan öğrenciye, jüri başkanı tarafından ilgili Anasanat Dalının binişi giydirilir. Bu karar, Anasanat dalı başkanlığınca sınavı izleyen üç gün içinde enstitüye tutanakla bildirilir. Sanatta yeterlik çalışması reddedilen öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir. Sanatta yeterlik çalışması hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç üç ay içinde gereğini yaparak tezini ve sergisini aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu sınav sonunda da sanatta yeterlik çalışması kabul edilmeyen öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir.

Sanatta Yeterlik Diploması

MADDE 44. Sanatta yeterlik çalışması kabul edilerek başarılı olan öğrenciye, gerekli diğer koşulları da sağlamak kaydıyla, sanat dalının özelliğine göre 'program adını' taşıyan 'Sanatta Yeterlik Diploması' verilir.

ALTINCI BÖLÜM

Eğitim Öğretim Ücreti

MADDE 45. (a) Lisansüstü eğitim-öğretim ücretlidir. Programlara devam edebilmek için ders başı öğretim ücreti ödenir.

(b) Tez yazımı çalışmasına başlayabilmek için araştırma katkı ücreti (bench fee) ödenir.

(c) Kayıt sildirmek isteyen öğrenciler bir dilekçe ile Öğrenci İşlerine başvurur. Kayıt silme isteğinde bulunan öğrencilerin eğitim-öğretim ücretleri iade edilmez.

(d) Tez bitirme süresi aşıldığı takdirde her geçen dönem için bir ders ücreti ödenir.

(e) Doktora yeterlik sınavında başarılı olunmaması durumunda başarılı olana kadar geçen her dönem için bir ders ücreti ödenir.

NİHAİ KARAR ONAYLARI

MADDE 46. Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu tarafından alınan bütün kararlar öğrenci mezuniyeti öncesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun nihai onayı ile kesinleşir.

YÜRÜRLÜK

MADDE 47. Bu Yönetmelik yayımlandığı tarih itibarıyla yürürlüğe girer.

YÜRÜTME

MADDE 48. Bu Yönetmelik hükümlerini Yakın Doğu Üniversitesi Rektörü yürütür.

GEÇİCİ MADDE 1- 2007-2008 Eğitim-Öğretim yılından önce doktora programlarının herhangi birine başlamış bulunan öğrencilerden yeterlik sınavı öncesinde olanlar, bu Yönetmelik kapsamındadırlar. Bu öğrencilere Madde 8 hükümleri uygulanmaz. 2006-2007 öğretim yılı içerisinde doktora yeterlilik sınavını başarmış olan öğrencilerin, bu yönetmeliğe intibakları Anabilim/Anasanat Dalı başkanlığının önerisi ile Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu tarafından karara bağlanır.